

S dětmi musíte tou jejich zbraní, usmívá se školník Vlastimil Kubík

Doba se mění, školník zůstává. Tímhle mottem se mohli bezmála půl století řídit na jihlavské Základní škole Havlíčkova. Od roku 1971 až do loňského ledna tu na postu školníka působil pan Vlastimil Kubík.

• Jiří Varhaník

Když před 48 lety nastoupil na místo školníka v „dřevěnomlýnské“ škole, byl dvaadvacetiletým mladíkem. Na začátku prosince teď oslavil Vlastimil Kubík sedmdesátku, a škole a dětem slouží dál.

Za tu dobu se ve škole změnilo téměř všechno. „Například školní docházka z osmi na devět let, místo klasické černé tabule máme interaktivní, v jídelně se místo ohybných várníc blýskají stříbrné termoparty, v rozvrhu se objevily nové předměty, jiné se naopak už nevyučují...“ popisují kantoři a žáci školy.

Celé generace dětí ale měly po desítky let jednu jistotu - školníkem je pan Vlastík, jak mu tady říkají. Jak popisuje Zdeňka Sochorová z učitelského sboru, obdivují ho tu pro jeho životní optimismus i ochotu kdykoli pomoci.

Poradí si prý v zásadě se vším: „Zapomene si žák klíček od skřínky? Žádný problém. Vlastík přispěchá s obrovským kleštěm a zámek přestřipne. Přetrhne se někomu z ženského osazenstva jemný řetězek? Vlastík za pomoci malinkých kleštěček spojí i ta nejdrobnější očka! Zasekla se tabule? Vypadá klika? Ztratily se bačkory? Nejdou hodiny? Vyrostla tráva? Napadlo půl metru sněhu? Je tady přece Vlastík!“

Kluk ze Zborné

Jeho maminka pocházela ze Smrčné, otec ze Zbilid. Vlastimil Kubík se narodil ve Smrčné a klukovské roky prožil v nedaleké Zborné. Do školy chodil na jihlavskou „jungmannku“. Tehdy by ho ovšem ani ve snu nenapadlo, že prakticky celý svůj profesní život spojí s prostředím školy a profesí školníka.

Život ovšem hraje na náhody, a tak se ocitl v dřevěnomlýnské škole, v ZŠ Havlíčkova. Coby vyučený zedník tu v roce 1971 pracoval na úpravách po elektrifikaci. A protože tehdejší školník právě odcházel do důchodu, místo vzal.

Zrovna se totiž oženil a školnický byt se novomanželům taky tuze hodil. A tak to měl pan Vlastimil do práce doslova přes schody. Plat nebyl bůhvíjaký, zpočátku proto chodil zedničit „na melouchy“, aby si přivydělal. Ve škole už ale zůstal, ve školnickém bytě se ženou vychovali dvě dcery a syna a bydlí v něm dodnes.

Postavu školníka mají mnozí spojenou s filmovou romantickou představou: bodrý chlapík v čapce s nápisem chodí chodbami, odchyťává pokuřující zlotřilce a záškoláky a pouští na ně předstíranou hrůzu. Případně tu a tam uštědří i nějaký ten lehký záhlavec.

„To se tenkrát ještě mohlo,“ usmívá se V. Kubík při vzpomínce na své školnické začátky a představě pohlavkového napomenutí. Dnes by prý něco takového rozhodně neprošlo.

VLASTIMIL KUBÍK na svém současném postu. Coby recepční kontroluje na monitoru pohyb osob v areálu jihlavské ZŠ Havlíčkova.

Foto: Jiří Varhaník

Podle Vlastimila Kubíka musí být autorita školníka u dětí přirozená: „Záleží na tom, jak se k nim chováte - musíte bojovat tou jejich zbraní. Nesmíte na ně být zlý, když se něco stane, nevyndat jim, udělat si s nimi sranda. A oni se potom chovají úplně jinak.“

Drží si prý se ale za ty roky ve škole přece jen také našli, a tak před lety došlo i na nějaké to sundání brýlí a metodu „lehká ruka“. „Celkem ale žádné velké prášvilky nebyly. A když se k tomu dotýká přiznání, berete to zase jinak,“ ohlíží se školník Kubík.

Přesto nezastírá, že dnešní školáci jsou přece jen jiní: „Někdy jsou na sebe zlí mezi sebou. Je to samý mobilní telefon, nedovedou se spolu bavit. Ale jinak je to celkem dobrý, zamýšlí se. Doba je dnes podle něho prostě jiná a děti už nebehají venku v partách, které je chránily i před nebezpečím.“

Každý den je jiný

Práce školníka prý vlastně nikdy nekončí. „Není to pás. Mně se to líbilo i proto, že každý den se dělá něco jiného. Je fakt, že jste tady uvázaný jako pes u boudy, ale ta práce vám to zase vrucí,“ uvažuje V. Kubík.

Během let se ale jeho povinnosti přece jen hodně měnily. V sedmdesátých letech stávala ještě v každé třídě kamna na tuhá paliva a k povinností školníka - v zimním období topiče, patřilo také naházet uhlí do sklepa, narovnat pět nebo šest uhláků na jednu várku do výtahu a roznosit otop do pater. Po vyučování pak bylo nutno zlikvidovat popel, nasadit na ráno a ve tři hodiny se znovu zatápně. Až v polovině sedmdesátých let dostala škola plynovou kotelnu.

Za poslední roky zažila ZŠ Havlíčkova i velké stavební akce. Měnila se okna, dávala se nová střeška, rekonstrukcí prošlo celé rozlehlé školní hřiště

s altánem. Při opravě čelní fasády se pod štukem objevil zapomenutý český lev, ukrytý za války pod štukem.

Nejnáročnější z celého roku jsou prý pro školníka paradoxně prázdniny. „To tady hývají femeslniči, maluje se a opravuje, musíte jim být k ruce,“ popisuje V. Kubík. Řadu drobných oprav by školník zvládl sám, i v tom se ale doba změnila - na vše máme pravidla a bezpečnostní předpis. Sám by si prý školník správně neměl vyměnit ani vypínač, a tak je spíše koordinátorem prací. „I když, maličkosti nebo třeba topení, to si opravíte sám, to by stálo moc peněz,“ usmívá se V. Kubík.

Uplynulý rok ale přinesl zcela novou zkušenost v podobě virové pandemie a po celé měsíce opuštěné školní budovy. „Je to hrozné, je tady smutno. Je to prázdné, člověk už si zvykl na ta děcka, na ten kravál,“ rozhlíží se školník.

Škola se ovšem i v dobách vynucené uzavěry musí neustále temperovat. „Ono se to nezdá,

ale kdyby se nechala vychladnout, tak jí už v zimě nikdo nevytopí. A v létě je to zase naopak, budova je vyhřátá, že by v ní člověk bez větrání nevydržel,“ vysvětluje pan Vlastimil.

Najít ten správný komfort pro všechny tedy také patří ke školnickým úkolům. Ve třídách má být 22 stupňů, ale každý má trochu jiné nároky. „Vždyť tady nemáte pomalu žádné chlapy - jsou tu jen asi čtyři chlapi kantoři,“ naznačuje Vlastimil Kubík s úsměvem, že školník musí být občas taky tak trochu psycholog.

Aby bylo bezpečí

S „dřevěnomlýnskou“ školou je propojena celá rodina Vlastimila Kubíka. „Vstávali jsme sice o půl osmé, ale jinak jsme měli s bráchou a sestrou jediné privilegium v tom, že když byla nějaká ta pětka, schytali jsme facana hned mezi dveřmi ještě ve škole,“ směje se dcera Jitka. Sama se dnes ve škole stará o pořádek z pozice uklízečky. „Vzala jsem

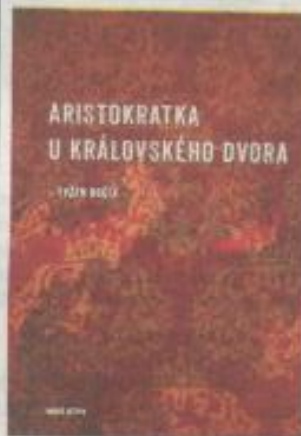
to po mamce,“ dodává.

Od ledna 2020 vystřídal Vlastimila Kubíka na postu školníka jeho nástupce Martin Kos, bývalý žák školy. „Pozici si školník musí vybudovat sám. Řekl jsem na rovinu, že mu do ničeho nebudu mluvit - já jsem to taky neměl rád a spadl jsem do toho najednou. Ale když bude potřebovat, rád pomůžu,“ uvažuje V. Kubík.

Sám přestoupil na pozici recepčního školy. „Otvírám a zavírám dveře, to je můj hlavní úkol,“ popisuje svoji práci u počítače ve školní recepci za hlavním vstupem. Na monitoru kontroluje prostřednictvím záběrů několika průmyslových kamer pohyb osob v areálu, aby byli žáci v bezpečí.

„Oficiálně jsem teď recepční. A jinak jsem tady technický náměstek...“ směje se pan Vlastimil pomyslnému titulu, kterým ho při odchodu do důchodu počastoval bývalý ředitel školy.

Knižní tipy

Evžen Boček: Aristokratka u královského dvora (Druhé město, 2020, 184 stran, 279 Kč)

Již v pátém dílu ze série mimořádně úspěšných humoristických románů o „poslední aristokratce“ mimo jiné dojde k následujícímu událostem. Marie Kostková se rozruží na Maxe Launa, zorganizuje výpravu do Nizozemského království, dostane brilantové šperky nesmírné hodnoty, objeví v sobě vášně pro nakupování.

V doprovodu své matky a paní Tiché odletí do Haagu, kde se setká s královnou Beatrix, onylnem navštíví obchod s marihuannou, zažije oslnivý úspěch na recepci v královském paláci a potká sympatického mladého muže.

Paní Tichá poprvé poletí letadlem a Jejimu Veličenstvu Beatrix se při audienci představí jako „nějaká Tichá“. Vivien hraběnka Kostková zastaví přísun Prozacu a dočká se ocenění jako dvojnice princezny Diany. Zámecký zahradník překoná úzkost ze smrti a začne toužit po lásce. Kastelán Josef zůstane stejný.

...
...
...

Zasmějte se s JL

■ Přijde holčička za maminkou a říká: „Mamínko, v kuchyni je ta váza, která se dědí z generace na generaci?“ „Ano...“ odpoví maminka.
A holčička říká: „No tak naše generace jí právě rozbila.“

■ Víte, že k upletení jednoho svetru je potřeba tří ovčí? „Ne, já jsem ani nevěděl, že ovce umí plet.“

■ Mladík ve vlaku si obdivně prohlíží fotku své přítelkyně a chlubí se sousedovi: „Podívejte, jak je krásná!“ „To byste měl vidět moji ženu.“
„Je také krásavice?“
„Ne, oční lékařka.“

-net-